

GYÖNGYMONDATOK.

(Ujkori íróktól.)

B a r á t s á g.

Barátság létezhet különböző neműek között, ha nem gorombatermészetűek. Azonban a nő a férfit mindig férfinak, a férfi a nőt mindig nőnek tekinti. Közöttük az egyesülés sem nem szenvedély, sem nem tiszta barátság, ez más osztályt képez. *La Bruyère*.

A barátság nem lehet tartós, ha a barátok egymásnak csekély hibáikat megbocsátani nem tudják. *La Bruyère*.

A ki barátai társaságában mindig a szavakat mérlegeli, ritkán jó barát, alig barátságképes: csak magát szereti. *Kleist*.

B á t o r s á g.

A mivelt értelem semmit sem árt a bátorságnak. *Voltaire*.
Ne higgye senki, hogy el van zárva előtte a tér; minden korlátot letör a bátorság. *Smiles*.

Észből vezérelt szive által lett úr a föld és állatok felett a férfi. A gyáva, a félénk bolondja, játéka minden levélzörrenésnek. *Kisfaludi Sándor*.

Az embereknek hihetetlen bátorságuk van abban, a mit egyszer a fejükbe vettek. Mindenki hiszi, hogy a mi másoktól megtagadva volt, részére fennhagyatott. *Fontenelle*.

B a j.

A bajt gyanítani csak, gyakorta gyötrőbb, mint tudni, mert a bizonyosnak vagy már nincs gyógyszere, vagy idején megtudva még gyógyítható. *Shakespere*.

A bölcs nem sir jelen bajon, de jövő baj útját vágja el. *Shakespere*.

Senkinek is élete nem foly baj nélkül, de a magát mindenki ismeri, a másét pedig vagy nem számítja, vagy nem tudja. *Petrárka*.

B e c s. B e c s l é s.

A meglevőt nem szoktuk megbecsülni, míg birtokunkban van, de elveszítve még toldjuk a becsét; ekkor lelünk benne oly érdemet, mi fel se tűnt, míg a miénk volt. *Shakespere*.

A dolgoknak illő becsértékét kell venni; pókhálót nem kell nagy mérleggel mérni. *Voltaire*.

Sok ember van, kiket megszűnnénk becsülni, ha eléggé fel tudók fedezni minden számítási hiányaikat. *Chateaubriand*.

Becsület.

Egy szent, tiszta kincs a becsület a földön, mely ha nincs, az ember festett sár, aranyozott anyag. *Shakespeare*.

A becsülettől soha el ne térj,
Sem indulatból, sem pedig díjért. *Petőfi*.

Nincs oly nyomoruságos idő, hogy az ember ne lehessen becsületes. *Shakespeare*.

Becsületes lenni legjobb üzlet. *Jókai*.

A becsületszó minden időben készpénz volt. Annak a mi időnkben is teljes hitele van, mihelyt a váltó és záloglevelek mellékelve vannak. *Saphir*.

Azon gazember, a ki százezer tallért kapott, lehet azután a világban becsületes ember. (Élcz.) *Saphir*.

A becsület gyilkosa az élet gyilkosa. *Schiller*.

Semmi sem sebez annyira egy nemes szívet, mint mikor magát a becsület kérdésében látja megsértve. *Molière*.

Az ember keveset veszít akkor, mikor becsületét megvédi. *Voltaire*.

A becsület olyan, mint bevágott sziget part nélkül; a ki onnan eltávozott, oda vissza többé nem mehet. *Bolieau*.

Becsületet nem koldul az igaz; nyer, ha nyer, de ha szinte gyalázat érné is, becsületét nevelnék az irigyek, valamint az éj a gyémánt világát. *Tóth László*.

A becsületesség abból áll, ha az ember valamely jogát önmagától megtagadja, másokét pedig tiszteli. A ki csak egyedül akar boldog lenni, soha sem lesz azzá — annak mindenki ellene van; de a ki azt akarja, hogy vele mindenki boldog legyen, azt mindenki segíti. *Lambert örgrófné*.

Befolyás.

A ki magát az emberekre nézve hasznossá akarja tenni, igyekezzék magát hozzájuk hasonlónvá tenni. *Schiller*.

Némely királyt a minisztere, némely minisztert a titkárja kormányoz; s melyik itt az első? úgy tetszik az, ki másokon túl lát, s azok erejét és szenvedélyeit saját cséljai kivitelére felhasználni tudja. *Göthe*.

Béke. Örök béke.

Soha népnek békealkudozásokban rövidségére nem vált, hogy háborura készült. *Washington*.

Három ember békében él, ha kettő nincs jelen. *Angol példabeszéd*.

A ki magával békében van, az az egész világgal békében van.
Z i m m e r m a n n.

A békét az ellenségtől megvásárolni annyi, mint neki új harczra erőt adni. V o l t a i r e.

Ismeretlenül nyugodt lenni jobb, mint ismertül üldöztetni.
V o l t a i r e.

Egy szerencsés visszavonulás létrehozza a szivekben az ellenségek és nyomorok feledését. V o l t a i r e.

Az ember-nem, mint egy család,
Szeretettől övezve,
Testvériségben, mint talán
Kain előtt, élhetett.
Az irás hol jegyezni kezd,
Jegyez csak gyűlöletet.

A r a n y J á n o s.

A béke nagyon jó, ha teljes és állandó; de az egyik sem. Mert sem nem új dolog, hanem általános és mindennapi, hogy a béke árnyékában harcz lappangjon; sem a legtisztább örökbékét az indulatok állhatatlansága meg nem szenvedné, mely indulatok egymással, nem kevésbé, mint ellenséggel, untalan harczolnak. P e t r á r k a.

A békének négy ellensége lakik velünk: fősvényesség, irigység, harag, kevélység; ha ezeket örökre száműzzük, örökbéke lesz közöttünk. P e t r á r k a.

Lelkünk békéje abban áll, hogy ne szenvedjünk, hanem hogy magunkat engedelmesen megadjuk a szenvedéseknek. L a m b e r t ő r g r ó f n é.

B e s z é d.

A ki mindent akar elmondani, keveset mond, mert utoljára reá sem hallgatnak. R o u s s e a u.

Bármily jól beszéljen is az ember, de ha sokat beszél, mindig valamely értelmetlenségen végzi. I d. D u m a s S á n d o r.

Sok szavak között elvész a jobb érzés. K i s f a l u d i K á r o l y.

A ki sokat beszél, sok bolondot mond; s mikor oda czéloz, hogy hitele legyen, mentől inkább erőlködik, annál inkább nem teszi azt, a mit mond. C o r n e i l l e P é t e r.

A jól beszélés első szabálya a jól gondolkodás. A kifejezések reá mutatnak az érületre, s az érületek az erkölcsök kifejezései. L a m b e r t ő r g r ó f n é.

Mikor az ember úgy beszél, mint mások, ez nem mindig jele annak, hogy azokkal egy értelemben volna, de mikor határozottan ellenkezőjét mondja annak, amit mondani szokás, hinnünk kell, hogy az az ő meggyőződése — ha csakugyan komolyan és meggondolva beszél. M a l e b r a n c h e.

Társalgásnál sok érdeklő és nem érdeklő beszédnek helyet kell engedni; mert nem csak magunkért, hanem másokért is társalgunk, nem csak magunk izlését, hanem másokét is szerepeltetjük: ami abból jól hat, élvezzük, s a minek nincs értéke s hatása, eltűnjük. L a B r u y è r e.

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

IRODALMI ÉRTESEITO.

„Unitáriusok Magyarországon tekintettel az unitarizmus általános történetére.“ Irta Kanyaró Ferencz. Nagy 8-ad rét 229. l. Megjelent Kolozsvárt. Ára 1 frt 60 kr.

Az a vallási mozgalom, mely a XVI-ik százévben János Zsigmond uralkodása alatt Kolozsvárról indult ki, s Erdélyben oly gyorsan elterjedett, nagy hullámokat vetett a tulajdonképpeni Magyarországon is. Dávid Ferencz szelleme messze földön népet hódított a protestantizmus amaz új irányának, mely később unitarizmus név alatt lett ismeretes. A Szilágyban, az Érmelléken, Szatmár vidékén, az Alföldön, a Dunántúl unitárius ekkleziák alakúlnak; Pécsen erős unitárius központ támad, hol jelentős hitviták tartatnak; Temesvárt Karádi Pál kiváló író és tudós hirdeti az új reformáció eszméit. Ez ekkleziák keletkezése történeteinek megírására vállalkozott az író fent czimzett művében. Feljegyzéseket a magyarországi unitárius ekkleziákról találunk az eddig megjelent történelmi művekben is, de összefüggőleg e munkában veszszük először a 16-ik százbeli magyarországi unitáriusok tanulságos dolgait. Szerző ernyedetlen szorgalommal gyűjtötte össze a tárgyára vonatkozó szétszórt adatokat. Először folyóiratunkban ad közzé tanulmányai-
ból, hogy aztán nemsokára egészszé alkossa és külön műbe foglalja össze.

Dávid Ferencz 1566-ban lép fel az új reformációval, melynek mozgalmi tiz év alatt kiterjednek mondhatni az egész országra. Szerző az unitarizmusnak Magyarországon való hódítását mintegy nyomrölynyomra követi. Biztos adatok alapján jelöli meg a helyeket, hol egyházak alakítatnak, az alakulás körülményeit, a szereplő egyéneket, az új egyházak szervezését, esperességek állítását. De nemcsak ezeket tünteti fel részletesen, hanem megismertet ama küzdelmekkel is, melyek az új és régiebb egyházak között támadtak. A kálvinizmus és az unitarizmus közti harcz, a két egyház legjobb erőinek a hitvitákban való mérkőzése és más viselt dolgaik oly élénk színekkel vannak rajzolva, hogy az olvasó mintegy maga előtt látja elvonulni azt a létért való harcot, mely a 16-ik száz évben Magyarországon a nem sok évvel idősebb kálvinista egyház és az unitárius között vivotott, s mely az elméletben az